

בעבודת הצילום שלה, המתייחסת למצלמת ולנפשה, מביעה גילי חן, צלמת ומרצה, את הממד הוויזואלי שכולל גם את מהות המצלמת. את עיניה היא נושאת אל מדונה, שבה היא רואה אישה חזקה ולא קונבנציונלית, פורצת דרך שמתעלמת מגבולות ומהגדרות ונושאת הדגל של שחרור האישה. מאיה גז יצאה להתרשם מעבודתה ומתפיסת עולמה הייחודית של חן

להנציח את הרגע

גילי חן, פורטרט עצמי

שים רוקדות, מתנועעות ומחוללות. נשים בתנועה, כאלה שריקוד הוא דרך חיים עבורן, וביניהן משתלבת בתנועה הצלמת גילי חן ומתעדת אותן משוחררות, שמחות, חיוניות. נשים ברגעים יפים של שחרור והתעלות. חן היא צלמת אמנות, בעברה צלמת אופנה, שמצלמת את הצד הטוב של נשים. כיום היא מצלמת גם קבוצות ריקוד המבקשות לתעד את פעילותן. המסע של חן בנתיבי הצילום החל כבר לפני כמעט שלושים שנה, כשהייתה תיכוניסטית בת 16. ההבנה שלה בגוף ובנפש האישה, הבנה קדומה כמעט, הביאה אותה כצלמת נשים לניו יורק, ומאוחר יותר לפריז, כשצילמה אופנה ואמנות עבור חברות ומגוינים כדוגמת "מארי קלייר", "מאדאם פיגארו", "ניו-יורק טיימס", "לאישה", כריכות ספרים, ואפילו שער אחד מיתולוגי במגזין "את" הישראלי כשחשפה את חמוקיה של השחקנית עירית קפלן בעירום מלא (שער ששבר שיאים והפך לשער הנמכר ביותר בתולדות המגזין). אלא שחן מאסה בעולם האופנה המלוטש והמרוטש והבינה שהתרחקה מהיעוד המקורי שלה - לצלם נשים כפי שהן, לחשוף את היופי הייחודי שקיים בכל אישה באשר היא בשלבי חייה השונים. היא עוסקת כבר שנים אחדות בצילום המתייחס באופן הוליסטי לגוף המצלמת ולנפש שלה. בעבודת הצילום שלה מביעה חן את הממד הוויזואלי, שכולל גם את מהות האישה שעומדת מולה. והיות הצילומית הזאת התגבשה בה בשנת 2009, אז הקימה

את מיזם "בגוף ראשון" (www.gilichen.com). במסגרת הזאת היא מסייעת לדור ההווה והעתיד של הנשים לקבל את גופן באהבה, להכיר ביופיין הטבעי כנשים, ולהיות חופשיות מביקורת עצמית ומהכתבות אופנתיות. "יש משהו בעמידה מול מצלמה שאנחנו נותנים לה כוח שאין לה. מצלמה רואה אישה באופן אובייקטיבי, אבל אין באמת דבר כזה, אובייקטיבי, כי החיים שלנו לא נעצרים. החיים זורמים, וכך גם הגוף. אם נעמוד מול מצלמה ונצטלם, יש בזה משהו לא טבעי. כמו חיה הנבהלת כשמגיעה מולה בלילה

מכונית עם פנסים - היא קופאת, מאוימת, לא נושמת ולא זזה. זה מה שקורה לנו מול מצלמה והדרך שבה אנחנו תופסים אותה. זאת חרב פיפיות של פחד שמתבטא בתוך תמונה שהיא לא חיה, אלא תמונה מתה. תמונה ללא חיים".

איך את מתמודדת עם זה?
"הצילום הופך למפגש. כשמישהי מגיעה אליי לצילום, אני אומרת לה שאני רוצה לפגוש אותה, להכיר אותה ולהקשיב לה דרך המצלמה. המצלמה עבורי היא שילוב בין עין ללב, ובתוך המפגש הזה, המפגש המשולש שלי, של האישה ושל המצלמה, החיים ממשיכים לקרות ולא עוצרים, ומתארגנים במיוחד בשביל תמונה".

הצילום כתרפיה

חן מבקשת מהנשים שאותן היא מצלמת להתנועע, להרגיש, להתרגש, להתבייש, "להיות מה שהן חוות ומרגישות באותו הרגע, ולשים את הביקורת העצמית בצד לרגע", היא אומרת.

מתי אישה היא הכי יפה בעיניך?

"האישה היא הכי יפה כשהגוף וההבעה אומרים את אותו הדבר. בצילום טוב רואים שכפות הידיים מדברות את אותו הרגע שמביעים הפנים. זה אומר שהמצולם היה נוכח, כאן ועכשיו, ברגע שהוא הצטלם. הוא לא הציג ולא שם עליו מסכה. זה כמו לנשום. אי-אפשר לחיות בלי לנשום ואי-אפשר להצטלם בלי לזוז".

איזה תהליך נשים עוברות אצלך?

"הן מבינות שהתמונות הכי מרגשות, החד-פעמיות, הן אלה שבהן יש רגע אישי, ואומרות, 'ואו זאת בדיוק אני, איך תפסת את זה?' תמונות עם רגעים שיש בהם גם אמת שאי-אפשר לעקוף אותה, וכדאי לעבור דרכה. לפעמים הן מחפשות לבוא ולשחרר משהו: כאב, פנטזיה או בושה בחלק מסוים בגוף שהן לא אוהבות או מנסות להסתיר, ואז דווקא לצלם את אותו החלק, דווקא אותו. מחווייה כזו אפשר אחרי זה לעבור הלאה ולא להרגיש שהן שומרות סוד וכל הזמן מכניסות בטן מטפורית".

וחן מביאה דוגמה מניסיונה: "הגיעה אליי בחורה שהבריאה מאנורקסיה. צילמתי אותה, ותוך כדי אני תמיד מתבוננת יחד עם המצלמות על התמונות. היא נבהלה שהגוף שלה לא שטוח ורק באותו מעמד ירדה אצלה ההבנה, שהגוף שלה אינו דף נייר, אלא תלת-ממדי. יש כפל פה וכפל שם מהיותו גוף אנושי. הצילום עבורה היה סוג של תרפיה והבנה אנטומית ממש של איך גוף אמור להראות, וזה חיזק אותה".

הסודות נחשפים
חן פועלת בתחום גם עם דור העתיד במסגרת עבודתה עם בני נוער, כמורה במגמת הצילום בתיכון לאמנויות "רעות" בחיפה, וכמרצה במספר מכללות ואקדמיות בארץ ובמסגרות פרטיות. שתי הרצאות הדגל שלה, "120 שנות אופנה מבעד לעדשת הצלם" ו"הסודות מאחורי הבחירות האופנתיות של מדונה", עוסקות באספקטים פחות ידועים של עולם האופנה, ובעיקר לצילום שלו.

"ההרצאות האלה עוסקות בהקשרים תרבותיים לאופנה. הזמן, ההיסטוריה, האייקונים, המוזיקה, הקולנוע, הקדמה הטכנולוגית, המלחמות - כל אלה השפיעו על עולם האופנה ועל חיי הצלמים, ואני עוברת עם הקהל שלי מסע לאורך השנים וחושפת בפני אנשים סודות פחות ידועים".

במה בדיוק את עוסקת בהרצאות?

"אנשים תמיד יהיו אנשים. יש להם פנטזיות, חלומות, פחדים, ודרך האופנה אפשר להבין את ההתמודדות. אופנה אינה עולם נפרד בפני עצמו, אלא תגובה אנושית למציאות הזמן והמקום. אני נותנת להם כלים להתבונן ולהבין אופנה מכיוונים חדשים".

מדוע בחרת להרצות דווקא על מדונה בהקשר של צילום?

"מדונה פרצה לתודעה בתחילת ימיו של ערוץ MTV והקליפים היו אז ממש כמו סרטי קולנוע קצרים מלווים במוזיקה. לא היו עריכות מחשב מתקדמות. מדונה היא אישה חזקה ולא קונבנציונלית, אישה שפורצת דרך, שעובדת עם היושרה הפנימית שלה. היא לא אישה שפועלת לפי מוסכמות שמגדירות מה מותר לה להיות כאישה מערבית, והיא מתעלמת מגבולות ומהגדרות. היא התחברה לדימויים מעצימים שאותם שאבה מתוך ההיסטוריה של האופנה והתייחסו למעמד האישה ולמקומה. היא תפרה מהם משהו משלה, המשלב סמלים אייקוניים עם אמירה אישית שנוצרת טרנדים, ומאפשרת לנשים להשתחרר ולהחזיק במחשבה עצמאית. מדונה היא חלון הראווה, נושאת הדגל של שחרור האישה. אני נושאת אליה את עיניי בכל מה שקשור למהפכה המינית ולמהפכת הביטוי העצמי".

מבחר צילומי נשים של גילי חן

"האישה היא הכי יפה כשהגוף וההבעה שלה אומרים את אותו הדבר. בצילום טוב רואים שכפות הידיים מדברות את אותו הרגע שמביעים הפנים. זה אומר שהמצולם היה נוכח, כאן ועכשיו, ברגע שהוא הצטלם"

רוקדות בסדנת אדריכלות התנועה של עדי גורן

מתוך ספר השירה של שירי להב שפיר

סש] צילום פרטי עם שרונה

רוקדות בסדנת אדריכלות התנועה של עדי גורן